

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยโดยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดตามลำดับต่อไป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ เป็นประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 จังหวัด ที่ประกอบอาชีพในท้องถิ่น มีงานทำ จำนวน 11,429,900 คน (จำนวนประชากรจำแนกตามแรงงานภาคอีสาน ปี พ.ศ.2550)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ เป็นประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ประกอบอาชีพในท้องถิ่น มีการดำเนินงานเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1970 : 886) กรณีทราบจำนวนประชากร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ไม่เกิน (e) .04 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 625 คน และเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำมากขึ้นจึงได้ปรับขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 809 คน

3.1.2.2 ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) แบ่งจังหวัดในภาคอีสานเป็นกลุ่มจังหวัดตามการแบ่งของกระทรวงมหาดไทย มี 3 กลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มอีสานเหนือ จำนวน 7 จังหวัด อีสานกลาง จำนวน

6 จังหวัด และอีสานใต้ จำนวน 6 จังหวัด กำหนดโควตากลุ่มจังหวัดละ 2 จังหวัด แล้วสุ่มจังหวัด เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลากได้จำนวน 6 จังหวัด จากนั้นสุ่มจังหวัดละ 2-3 อำเภอ ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลากได้ 12-18 อำเภอ แล้วสุ่มตำบล ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก อำเภอละ 2-3 ตำบล ได้ 24-54 ตำบล ในแต่ละตำบลสุ่มหมู่บ้าน โดยการสุ่มตามสะดวก (Convenience Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 809 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มจังหวัด	จำนวนจังหวัด	จังหวัดกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)	ร้อยละ
อีสานเหนือ	6	หนองคาย	134	16.60
		อุดรธานี	134	16.60
อีสานกลาง	7	ร้อยเอ็ด	135	16.70
		มุกดาหาร	134	16.60
อีสานใต้	6	ชัยภูมิ	136	16.80
		นครราชสีมา	136	16.80
รวม	19	6 จังหวัด	809	100.0

3.1.2.3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ให้เกณฑ์พิจารณาประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามคุณลักษณะทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่อาศัยในท้องถิ่นของภาคอีสาน และมีการประกอบอาชีพ
- 2) เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 และไม่เกิน 69 ปี
- 3) เป็นผู้ที่สมัครใจหรือยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 วิธีการดำเนินงาน

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเรียกว่า “แบบวัด” จำนวน 1 ฉบับ สร้างตามตัวแปรที่กำหนด ได้แก่ ลักษณะสถานการณ์การประกอบอาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจใจตน และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ แต่ละตัวแปรมีโครงสร้างของข้อคำถาม ดังนี้

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

1) **ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง** เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกำหนดความหมายของจิตลักษณะที่ต้องการวัด

2) **การนิยามปฏิบัติการของตัวแปร** จากความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัดนั้น

3) **กำหนดองค์ประกอบของตัวแปร** โดยวิเคราะห์จากส่วนที่เป็นความหมายในนิยามปฏิบัติการ ว่าประกอบด้วยส่วนสำคัญกี่ส่วน อะไรบ้าง และจำนวนข้อความ

4) **กำหนดวิธีการวัดที่เหมาะสม** โดยใช้แบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย

5) **สร้างข้อความแต่ละองค์ประกอบ** สิ่งสำคัญที่จะต้องทำคือ การสร้างข้อความการเลือกมาตราประเมิน และการตั้งชื่อแบบวัดและเขียนคำชี้แจง แบบวัด มี 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2-7 เป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ ได้แก่ ลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชื่ออำนาจในตน ทศนคติในการประกอบอาชีพ และพฤติกรรมการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างแบบวัด “จิตลักษณะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น” ชื่อแบบวัดที่ใช้ “การประกอบอาชีพของข้าพเจ้า”

คำแนะนำในการตอบ ในส่วนนี้ต้องการที่จะทราบการปฏิบัติงานของท่านที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ เหนือระดับ จากจริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย เพียงระดับเดียวที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 9-10 ครั้ง

จริง หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 7-8 ครั้ง

ค่อนข้างจริง หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 5-6 ครั้ง

ค่อนข้างไม่จริง หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 3-4 ครั้ง

ไม่จริง หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 1-2 ครั้ง

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ถ้ามีสถานการณ์ 10 ครั้ง มีโอกาสที่จะเกิดสถานการณ์นั้น 0 ครั้ง

ตัวอย่าง

0. ข้าพเจ้าภูมิใจตนเองมาก

----- -----/----- ----- ----- ----- -----
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 0 จากตัวอย่างนี้ตอบว่า “จริง” หมายความว่า ถ้าถามสถานการณ์นี้ 10 ครั้ง ยืนยันคำตอบนี้ หรือเป็นตามคำตอบนี้ประมาณ 7-8 ครั้ง

6) **ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)** โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

7) **ทดลองใช้ (Try out)** กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการวิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 106 คน จากอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบวัด ตรวจสอบให้คะแนน แล้ววิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่สร้างขึ้นมี 2 ระดับ คือ คุณภาพของข้อความในรายข้อ และคุณภาพของแบบวัดทั้งฉบับ

8) **วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด ดังนี้**

ตัวแปรรายข้อ การวิเคราะห์รายข้อใช้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item-total correlation : r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป การวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ ถ้าพบว่ามีข้อที่คุณภาพต่ำจะตัดออก เหลือข้อความไม่น้อยกว่า 8 ข้อความ ในแต่ละองค์ประกอบ ทำการวิเคราะห์คุณภาพทั้งฉบับที่มีเฉพาะข้อความคุณภาพดี

ตัวแปรกลุ่มข้อ คะแนนที่เกิดจากการรวมคะแนนของข้อความรายข้อของแบบวัดหนึ่ง ๆ ผลการรวมคะแนนที่เกิดขึ้นใหม่นี้เป็นตัวแปรใหม่ ซึ่งในแบบวัดที่สร้างขึ้นใช้ในครั้งนี้มีเฉพาะในตอนที่ 2 จำนวน 8 ข้อ นำมาจัดเป็น 3 กลุ่มข้อ (3 ตัวแปร)

ตัวแปรรายแบบวัด ใช้คะแนนรวมจากการตอบทุกข้อในแต่ละตอน (เป็น 1 ตัวแปร) ของแบบวัด ซึ่งในแบบวัดที่สร้างขึ้นในครั้งนี้มี 4 ตอน (ตอนที่ 3-6) รวมมีจำนวน 4 ตัวแปร

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดแต่ละตัวแปร เป็นการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient : α) ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ควรอยู่ในระดับ .70 ขึ้นไป (Kerlinger & Lee, 2000)

9) **จัดทำแบบวัดฉบับจริง** เมื่อได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่สร้างขึ้นแล้ว จัดเป็นชุดแบบวัดเพื่อนำไปใช้ต่อไป ก่อนนำไปใช้งานจริงได้ตรวจสอบอีกครั้งในสิ่งต่อไปนี้ 1) ชื่อแบบวัด “การประกอบอาชีพของข้าพเจ้า” และคำชี้แจง เหมาะสมถูกต้อง 2) ข้อความและมาตราประเมิน ชัดเจน ถูกต้อง 3) ขนาดตัวอักษร การจัดวางรูปแบบการพิมพ์เหมาะสม และ 4) ลักษณะโดยรวมดูดี น่าตอบ สะดวกในการตอบ ได้แบบวัดตามผังตัวแปร ขั้นสุดท้าย และบันทึกค่าคุณภาพรายข้อ และทั้งฉบับของแบบวัดชุดดังกล่าว ดังนี้

3.2.2 ลักษณะของแบบวัด

ซึ่งมี 1 ฉบับ ประกอบด้วยตอนต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบวัดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเติมคำสั้น ๆ มี 9 รายการ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) จำนวนบุตร 4) จำนวนบุตรที่กำลังเรียน 5) จำนวนบุตรที่มีงานทำ 6) การศึกษา 7) ประสบการณ์ทำงานต่างถิ่น 8) อาชีพหลัก และ 9) ผู้แนะนำในการประกอบอาชีพหลัก

ตอนที่ 2 จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง การรับรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน การสนับสนุนทางสังคม การได้แบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และความเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ ในตอนที่ 2 นี้วิเคราะห์เป็น 4 ตัวแปรย่อย (ใน 4 ตัวแปรย่อยนี้ รวมกันได้เป็นตัวแปรรายแบบวัดอีก 1 ตัวแปร คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์) ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนข้อความในแบบวัดจิตลักษณะตามสถานการณ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ตัวแปร	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
การรับรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน	3 (1,2,3)	1 (3)	-	-	3	1
การได้รับการสนับสนุน	3 (4,5,9)	3 (4,5,9)	-	-	3	3
การได้แบบอย่างที่ดี	3 (6,7,8)	3 (6,7,8)	-	-	3	3
ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียง	2 (10,11)	1 (10)			2	1
รวม	11	8	-	-	11	8

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 11 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์ (คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) จำนวน 8 ข้อ เป็นข้อความที่เป็นบวกทั้ง 8 ข้อ มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .265 ถึง .543 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .736$ มีรายละเอียดการคิดคะแนน ดังนี้

ตัวแปรย่อย 1 การรับรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน ได้จำนวน 1 ข้อ (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 1-6 คะแนน)

ตัวแปรย่อย 2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 3 ข้อ (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 3-18 คะแนน)

ตัวแปรย่อย 3 การได้แบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ จำนวน 3 ข้อ (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 3-18 คะแนน)

ตัวแปรย่อย 4 ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้
จำนวน 1 ข้อ (คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 1-6 คะแนน)

ตัวแปร 5 จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้จากตัวแปรย่อย 1, 2, 3 และ 4 รวมกัน
(คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 8-48 คะแนน)

ตอนที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง การรู้จักคาดการณ์
การวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีและป้องกันผลเสียในอนาคตของตนได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตาม
หลักเกณฑ์ทางสังคมและศาสนา สามารถที่วันจะกระทำ การกระทำที่ต้องใช้เวลานานคืออดได้รอ
ได้เพื่อสิ่งที่ดีที่ตนปรารถนาในอนาคต วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบมาตร
ประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ วิเคราะห์เป็น “**ตัวแปรรายแบบวัด**”
จำนวน 1 ตัวแปร คือลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ตารางที่ 3.3 จำนวนข้อความในแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

รายการ	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
ลักษณะมุ่ง	4	3	5	3	9	6
อนาคต	(1,10,13,15)	(1,10,15)	(6,7,8,12,14)	(6,12,14)		
ควบคุมตน	5	1	3	2	8	3
	(2,4,5,9,16)	(16)	(3,11,17)	(3,17)		
รวม	9	4	8	5	17	9

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 17 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์
(คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) ได้จำนวน 9 ข้อ (เป็นข้อความที่เป็นบวก 4 ข้อ และเป็นข้อความ
ที่เป็นลบ 5 ข้อ) มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .221 ถึง .526 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .722$ คิด
คะแนนโดยรวมคะแนนทุกข้อ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 9-54 คะแนน

ตอนที่ 4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การยอมรับหรือมีความพร้อม และมีความ
พยายามในการแก้ปัญหาหรือทำงานอย่างมีมานะบากบั่น ขยันสู้เป้าหมายของความสำเร็จที่ตนได้
ตั้งใจไว้ได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบ
วัดแบบมาตรประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ วิเคราะห์เป็น “**ตัวแปร
รายแบบวัด**” จำนวน 1 ตัวแปร คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตารางที่ 3.4 จำนวนข้อความในแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

รายการ	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
การยอมรับ	7 (1,2,3,5,8,9,14)	6 (1,2,3,8,9,14)	2 (4,10)	-	9	6
ความพยายาม	4 (7,11,12,13)	3 (7,11,13)	1 (6)	-	5	3
รวม	11	9	3	-	14	9

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 14 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์ (คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) ได้จำนวน 9 ข้อ (เป็นข้อความที่เป็นบวกทั้ง 9 ข้อ) มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .326 ถึง .532 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .741$ คิดคะแนนโดยรวมคะแนนทุกข้อ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 9-54 คะแนน

ตอนที่ 5 เชื้ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลที่เกิดจากการกระทำของตน ไม่ได้เกิดจากสิ่งอื่นที่อยู่นอกตนทั้งในอดีตและปัจจุบัน เช่น โชค หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือเกิดโดยบังเอิญ วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ วิเคราะห์เป็น “ตัวแปรรายแบบวัด” จำนวน 1 ตัวแปร คือเชื้ออำนาจในตน

ตารางที่ 3.5 จำนวนข้อความในแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน

รายการ	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
อำนาจในตน	4 (1,4,8,13)	1 (13)	4 (2,3,5,7)	3 (3,5,7)	8	4
อำนาจนอกตน	-	-	5 (6,9,10,11,12)	4 (6,9,10,11)	5	4
รวม	11	1	8	7	13	8

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 13 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์ (คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) ได้จำนวน 8 ข้อ (เป็นข้อความที่เป็นบวก 1 ข้อ และเป็นข้อความที่เป็นลบ 7 ข้อ) มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .226 ถึง .592 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .739$ คิดคะแนนโดยรวมคะแนนทุกข้อ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 8-48 คะแนน

ตอนที่ 6 ทศนคติต่อการประกอบอาชีพ หมายถึง ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ของการประกอบอาชีพ และมีความพร้อมที่จะทำงานอาชีพเพื่อชีวิตที่ดีของตน ครอบครัว และชุมชน วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ วิเคราะห์เป็น “ตัวแปรรายแบบวัด” จำนวน 1 ตัวแปร คือทศนคติต่อการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 3.6 จำนวนข้อความในแบบวัดทศนคติต่อการประกอบอาชีพ

รายการ	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
ความเชื่อหรือ	6	5	5	5	11	10
ความรู้สึก	(1,3,4,5,6,12)	(1,3,4,5,6)	(2,8,9,11,13)	(2,8,9,11,13)		
ความพร้อม	-	-	3	1	3	1
			(7,10,14)	(10)		
รวม	6	5	8	6	14	11

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 14 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์ (คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) ได้จำนวน 11 ข้อ (เป็นข้อความที่เป็นบวก 5 ข้อ และเป็นข้อความที่เป็นลบ 6 ข้อ) มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .392 ถึง .781 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .849$ คิดคะแนนโดยรวมคะแนนทุกข้อ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 11-66 คะแนน

ตอนที่ 7 พฤติกรรมการประกอบอาชีพ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับอาชีพเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตรฐาน 6 ระดับ วิเคราะห์เป็น “ตัวแปรรายแบบวัด” จำนวน 1 ตัวแปร คือพฤติกรรมการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 3.7 จำนวนข้อความในแบบวัดพฤติกรรมการประกอบอาชีพ

รายการ	จำนวนข้อความบวก		จำนวนข้อความลบ		รวมข้อความ	
	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง	สร้าง	ใช้จริง
พฤติกรรมการ	7	6	5	4	12	10
ประกอบอาชีพ	(1,3,4,6,8,10,12)	(1,3,4,6,8,10)	(2,5,7,9,11)	(2,9,7,11)		
รวม	7	6	5	4	12	10

ผลการทดลองแบบวัดจากจำนวน 12 ข้อ ได้จำนวนข้อที่ตัดไว้พิจารณาตามเกณฑ์ (คือค่า r เท่ากับหรือมากกว่า .20) ได้จำนวน 10 ข้อ (เป็นข้อความที่เป็นบวก 6 ข้อ และเป็นข้อความที่เป็นลบ 4 ข้อ) มีค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง .366 ถึง .784 และได้ค่าความเชื่อมั่นสูงสุด $\alpha = .814$ คิดคะแนนโดยรวมคะแนนทุกข้อ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และจัดทีมผู้ช่วย ซึ่งเป็นบุคคลในพื้นที่ ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการจากสำนักงานการศึกษาออกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำอำเภอที่เป็นอำเภอกลุ่มตัวอย่างและเป็นข้าราชการครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอละ 2-3 คน แล้วผู้วิจัยประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยทางโทรศัพท์เชิญประชุมในพื้นที่จังหวัดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด และกำหนดวันเก็บและส่งแบบวัดให้ผู้วิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติต่าง ๆ มี ดังนี้

1) เมื่อนำไปใช้จริงกำหนดให้คะแนนแต่ละข้อความมี 6 คะแนน ถ้าข้อความที่เป็นบวก “จริงที่สุด” ให้ 6 คะแนน และลดระดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความลบให้คะแนนกลับกัน ดังนี้

	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ข้อความที่เป็นบวก	6	5	4	3	2	1
ข้อความที่เป็นลบ	1	2	3	4	5	6

2) รวมคะแนนเป็นในแบบวัดนำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายเป็น “ตัวแปรกลุ่มข้อ” หรือ “ตัวแปรรายแบบวัด” การคิดคะแนนและการแปลความหมายแบบวัดแบบมาตรประเมินรวมค่า (Summated Ratings Scale) มาตร 6 ระดับ ใช้ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533 : 47) ให้แปลความหมายมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

5.50 – 6.00	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับสูงมาก
4.50 – 5.49	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับสูง
3.50 – 4.49	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

2.50 – 3.49	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.50 – 2.49	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	ตัวแปรนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก

3) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้เพื่อ ลักษณะการแจกแจง และการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variance : C.V.) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และทดสอบสมมติฐานของความเบ้และความโด่งว่าแตกต่างจาก 0 หรือไม่ ด้วยสถิติทดสอบ z-test โดยให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การพิจารณา ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าที่ได้	< 0	= 0	> 0
ความโด่ง (Kurtosis : KU)	เป็นโค้งแบบยอดต่ำ (platykurtic) ข้อมูลมีการกระจายมาก	เป็นโค้งปกติที่มียอดสูง ปานกลาง (mesokurtic) ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่มีการกระจายที่เหมาะสม	เป็นโค้งที่มียอดสูงมาก (leptokurtic) ข้อมูลมีการกระจายมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่าที่ได้มากหรือน้อย
ความเบ้ (Skewness : SK)	กราฟที่มีลักษณะโค้งเบ้ซ้ายหรือเบ้ทางลบ คือ ค่า Mode สูงกว่า Median และ Mean	กราฟที่มีลักษณะโค้งปกติ คือค่า Mode Median และ Mean เท่ากัน	กราฟที่มีลักษณะโค้งเบ้ขวาหรือเบ้ทางบวก คือ ค่า Mean สูงกว่า Mode และ Median

4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation : r) ใช้ตัวแปรเพศอาชีพ และอายุ ระหว่างตัวแปรเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีทิศทาง (Direction) และขนาดความสัมพันธ์ (Strength) โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 153) โดยให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

r มีค่าตั้งแต่ .8 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก

r มีค่าระหว่าง .6 ถึง .8 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

r มีค่าระหว่าง .4 ถึง .6 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

r มีค่า .2 ถึง .4 ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

r มีค่าต่ำกว่า .2 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

5) เปรียบเทียบจิตลักษณะใช้ตัวแปรเพศ อาชีพ และอายุ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณสำเร็จรูป

6) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาเปอร์เซ็นต์การทำนายตัวทำนายที่สำคัญของตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการประกอบอาชีพ (Mf7) โดยการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter ซึ่งมีชุดตัวทำนาย 2 ชุด ได้แก่ ตัวทำนายชุดที่ 1 จิตลักษณะเดิม มี 3 ตัวแปร คือ จิตลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (Mb3) จิตลักษณะแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ (Mc4) และจิตลักษณะเชื่ออำนาจในตน (Md5) และตัวทำนายชุดที่ 2 คือจิตลักษณะตามสถานการณ์ (Ma2) และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ (Me6) โดยต้องการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในชุดที่ 2 ว่าจะทำนายได้มากน้อยกว่าชุดที่ 1 เพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 5 (Cohen, 1977) การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ทำในภาพรวม